

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

ΕΤΟΣ 6ον - ΑΡΙΘΜ. 118

11 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1975

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἑορτὴ τῶν Γραμμάτων ἐν Φαναρίῳ.....	2
Ἐπληρώθησαν αἱ τρεῖς κεναὶ Μητροπολιτικαὶ ἔδραι τῆς Κρήτης.....	4
Συνεχῶς ἀνιοῦσα ἡ πορεία τοῦ μοναχισμοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους.....	5
Τὸ Γραφεῖον Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς διὰ τὴν ἐν Ἀφρικῇ Ὁρθοδοξίαν.....	9
Σύντομα Νέα.....	10
Ὁρθόδοξος Βιβλιογραφία.....	13

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
ΤΕΛΕΓΡ. ORTHODOXIA-GENÈVE * ΤΕΛ. (022) 58 16 29 * 37, CHEMIN DE CHAMBÉSY, 1292 CHAMBÉSY-GENÈVE, SUISSE

Ἡ "Ἐπίσκεψις" ἐπιδιώκει νὰ ἐνημερώνη τοὺς ἀναγνώστας τῆς περὶ τῆς ζωῆς τῶν Ἐκκλησιῶν. Δὲν φέρει εὐθύνην διὰ τὰς ἀπόψεις τὰς ἐκφραζομένας εἰς τὰς δημοσιευομένας εἰδήσεις. Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευσις τοῦ περιεχομένου τοῦ Δελτίου μὲ ἀπλὴν ἐνδειξὴν τῆς προελεύσεως.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΝ ΘΑΝΑΡΙΩ,

Κατά τήν ἔκπαλαι κρατοῦσαν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν ἐωρτάσθη καί ἐφέτος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἡ ἐπέτειος μνήμη τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καί ἡ Ἡμέρα τῶν Γραμμάτων (30 Ἰανουαρίου). Κατά τήν Πατριαρχικὴν καί Συνοδικὴν χοροστασίαν τῆς ἡμέρας αὐτῆς ἐξεφώνησε τὸν θ. λόγον ὁ Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων Κωνσταντῖνος. Εἰς τὸν λόγον τοῦ αὐτόν ὁ Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων ἐτόνισεν, ὅτι "εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, εἰς τὴν ὁποῖαν αἱ τραγικότητες καὶ αἱ ἀνησυχίαι ταρασσούν τὴν σκέψιν καὶ τρομάζουν ὡς ἐφιάλται τὴν ψυχὴν τῶν ἀνθρώπων, χρειάζεται ἡ Ἐκκλησία μὲ τὸ παγκόσμιον κῦρος της, τὴν ἰσχυρὰν της ἐπιβολήν, τὴν ἔμπρακτον μαρτυρίαν της καὶ ἐν συναγερωμῷ Πανορθοδόξῳ καὶ Παγχριστιανικῷ, νὰ καταστήσῃ συνειδητὴν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι μόνον διὰ τῆς κινητοποιήσεως ὄλων τῶν χριστιανικῶν δυνάμεων, ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ εἰρήνης, θὰ καταπραῦνθοῦν οἱ φόβοι τοῦ παρόντος· τὸ κοινὸν παράπονον τῶν ἡμερῶν μας εἶναι ὅτι παρατηρεῖται μίᾳ ἔλλειψις δυνάμεως εἰς τὸν νέον χριστιανισμόν καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δέν συγκλονίζει τὸν κόσμον κατὰ τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα, ὅπως ἔπραττε τοῦτο εἰς παλαιότερους χρόνους· αἰτία εἶναι ὁ χαμηλὸς τόνος ζωῆς, ὁ ὁποῖος τόσον θλιβερῶς ἔχει ὑπερισχύσει μεταξὺ τῶν νεωτέρων Χριστιανῶν."

Εἰς δεξίωσιν, ἡ ὁποία ἐπηκολούθησεν εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Γραφεῖον, ὠμίλησεν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Τὸ κείμενον τῆς ὁμιλίας αὐτῆς ἔχει ὡς ἑξῆς :

Κατὰ τὴν πολιὰν παράδοσιν ἡμῶν ἐν τῇ Πόλει ταύτῃ, ἐν προσευχῇ εἰς τὸν καθ' ἡμᾶς Πάνσεπτον Πατριαρχικὸν Ναὸν τιμήσαντες τὴν ἱεράν μνήμην τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ Οἰκουμενικῶν Διδασκάλων, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ συγχρόνως μνησθέντες ἐν ἰλαστηρίοις εὐχαῖς τῶν ἀοιδίμων προστατῶν καὶ ἱεροφαντῶν τῆς παρ' ἡμῖν Παιδείας, δοξάζομεν τὸν Θεὸν ὅτι κατηξίωσεν ἡμᾶς ὅπως καὶ ἐφέτος τελέσωμεν τὸ ἱερόν τοῦτο χρέος.

ὡς Ἐκκλησία καί ὡς Γένος, κληρονόμοι τῆς κλασσικῆς Παιδείας καί τῆς μεσαιωνικῆς τοιαύτης, ἐκρατήσαμεν διά μέσου τῶν αἰώνων τό φῶς τῆς κατά Θεόν καί κατ'ἄνθρωπον γνώσεως ἐν ἁρμονικῇ ἰσορροπία, οὐδέποτε ἐνδύσαντες εἰς τό σκότος, οὐδέποτε φοβηθέντες τήν λάμπιν τοῦ φωτός, ὅσονδήποτε ἰσχυρά καί ἄν ἦτο αὕτη, καί οὐδέποτε παραιτηθέντες τῆς διαφυλάξεως καί μεταδόσεως αὐτοῦ, ἔτι καί ὅταν ὅλοι οἱ ἄνεμοι ἦσαν ἐναντίοι καί ἠπείλουν τήν σβέσιν αὐτοῦ.

Ἐν τῇ πλήρει συνειδήσει ὅτι εἴμεθα φορεῖς φωτός, ἐπιτελοῦμεν τήν ἑορτήν αὐτοῦ σήμερον.

Καί ἐπιλαμβανόμεθα τῆς εὐλογημένης ταύτης εὐκαιρίας ἵνα βεβαιώσωμεν ἅπαξ ἔτι τοὺς πάντας, ὅτι θά παραμείνωμεν καί θά περιπατήσωμεν ὡς τέκνα φωτός, οὐχί ὡς ἄσοφοι ἀλλ'ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τόν καιρόν.

Ἐν ταῖς σκέψεσι ταύταις καί τοῖς αἰσθήμασι τούτοις χαιρέτιζομεν μετά τῆς περί ἡμᾶς σεβασμίας Ἱεραρχίας ἅπαντας ὑμᾶς τοὺς προσελθόντας εἰς τήν ἱεράν καί πατροπαράδοτον τελετήν ταύτην καί ἐκφράζομεν τήν εὐαρέσκειαν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς ἐντιμοτάτους Ἐφόρους τῶν Σχολῶν τῆς ἐνταῦθα ὁμογενείας, διὰ τό μετά πάσης φιλογενείας ἐπιτελούμενον ὑπ'αὐτῶν ἔργον, καί ἰδιαζόντως πρὸς τοὺς Ἐλλογίμους ἐκπαιδευτικούς λειτουργούς, διὰ τήν εὐσυνείδητον ἐπιτέλεσιν τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν καθήκοντος πρὸς τήν μαθητιῶσαν νεολαίαν ἡμῶν.

Ἀλλά σήμερον, ἀπό τῆς Οἰκουμενικῆς ταύτης ἔδρας, ἐν τῇ μετά πάσης ταπεινώσεως συνειδήσει ὅτι τυγχάνομεν ἐλάχιστος διάδοχος δύο ἀγίων καί μεγάλων προκατόχων ἡμῶν ἐκ τῶν τριῶν σήμερον τιμωμένων Ἱεραρχῶν, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καί Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἀπονέμομεν τήν εὐλογίαν αὐτῶν πρὸς ὅλους τοὺς διδασκάλους καί πρὸς ὅλους τοὺς μαθητάς τῆς ἀνά τόν κόσμον Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας.

ΕΠΛΗΡΩΘΗΣΑΝ ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΚΕΝΑΙ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΕΔΡΑΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Τὴν 8ην Φεβρουαρίου ἡ Ἱερά Ἐπαρχιακὴ Σύνοδος Κρήτης, ἐνισχυμένη ἀπὸ τριμελῆ Πατριαρχικὴν Ἐξαρχίαν, προέβη εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν Μητροπολιτικῶν ἑδρῶν Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώ-
νου, Λάμπης καὶ Σφακίων, καὶ Κισάμου καὶ Σελίνου. Τὴν Πατριαρχι-
κὴν Ἐξαρχίαν ἀπετέλουν οἱ ἐκ Φαναρίου Συνοδικοὶ Μητροπολιταὶ
Σταυρουπόλεως Μάξιμος, Εἰρηνοπόλεως Συμεὼν καὶ Κολωνίας Γαβριήλ.

- Μητροπολίτης Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου (Χανιά) ἐξελέγη ὁ
ἀρχιμανδρίτης Εἰρηναῖος Ἀθανασιάδης. Ὁ νέος Μητροπολίτης,
καταγόμενος ἐκ Ρεθύμνου Κρήτης, ἐσπούδασεν εἰς τὴν Θεολο-
γικὴν Σχολὴν Χάλκης. Βάσει τῆς διατριβῆς "Ὁ Ἱ. Χρυσόστο-
μος καὶ τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα" ἔλαβε τὸ 1957 τὸν τίτλον
τοῦ "Διδασκάλου τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας". Ὑπηρέτησεν
ἀκολούθως ὡς πρωτοσύγκελλος τῆς Μητροπόλεως Κισάμου καὶ
Σελίνου, ὅπως ἐπίσης καὶ ὡς σχολάρχης τῆς Ἐκκλησιαστικῆς
Σχολῆς Κρήτης.
- Μητροπολίτης Λάμπης καὶ Σφακίων (Σπήλαιον Ρεθύμνου) ἐξε-
λέγη ὁ ἀρχιμανδρίτης Θεόδωρος Τζεδάκης. Ὁ νεοεκλεγείς
Μητροπολίτης, γεννηθεὶς εἰς Ἡράκλειον τὸ 1933, ἐσπούδασεν
εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐξ
ἧς ἀπεφοίτησε τὸ 1956. Ὑπηρετήσας κατ'ἀρχὴν εἰς τὴν Ἱ.
Μονὴν Σινᾶ, ἐχρημάτισεν ἀκολούθως Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Ἐπαρ-
χιακῆς Συνόδου Κρήτης καὶ διευθυντὴς τοῦ ἐπισήμου δελτίου
τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας "Ὁ Ἀπόστολος Τίτος". Ὁ Μητροπολίτης
Λάμπης καὶ Σφακίων τυγχάνει ἐπίσης γνωστός ἀπὸ τὰ πολυάριθμα
ἐκκλησιαστικο-ιστορικά, γραμματολογικὰ καὶ ἀγιολογικὰ του
δημοσιεύματα.
- Μητροπολίτης Κισάμου καὶ Σελίνου (Καστέλλι) ἐξελέγη ὁ
ἀρχιμανδρίτης Κύριλλος Κυπριωτάκης. Ὁ νέος Μητροπολίτης
καταγόμενος ἐκ Κρήτης, ἐσπούδασεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχο-
λὴν Χάλκης. Ὑποβαλὼν τὴν διατριβὴν "Ὁ μοναχισμὸς κατὰ
τὸν Μ. Βασίλειον" ἔλαβε τὸ 1961 τὸν τίτλον τοῦ "Διδασκά-

λου τῆς Ὁρθόδοξου Θεολογίας". Ἐκτοτε ὑπηρετεῖ ὡς πρωτοσύγκελλος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης.

Ἡ ἐν Κρήτῃ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπαρτίζεται ἐκ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης καί ἐπτὰ Μητροπόλεων ἐν Κρήτῃ, τυγχάνει δέ ἡμιαυτόνομος, ἔχουσα τὴν κανονικὴν ἐξάρτησίν της ἐκ τοῦ Οἴκου-μενικοῦ Πατριαρχείου. Διοικητικὴ ἀρχὴ της εἶναι ἡ ἐν Ἡρακλείῳ Ἱ. Ἐπαρχιακὴ Σύνοδος Κρήτης, ἡ ὁποία σύγκειται ἐκ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης, ὡς Προέδρου, καί τῶν Μητροπολιτῶν τῆς Νήσου, συνέρχεται δέ εἰς τρεῖς κατ' ἔτος τακτικὰς Συνόδους.

ΣΥΝΕΧΩΣ ΑΝΙΟΥΣΑ Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΥ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Οἱ ἀγιορεῦται μοναχοὶ ἠϋξήθησαν κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν κατὰ 54. "Ἰδιαιτέρως σημαντικὴν" χαρακτηρίζει τὴν αὔξησιν αὐτὴν ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Γεώργιος Μαντζαρίδης εἰς τὴν μόλις δημοσιευθεῖσαν μελέτην του "Νεώτερα στατιστικὰ στοιχεῖα περὶ τῶν μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους" (Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Θεολογικῆς Σχολῆς - Ἀριστοτέλειον Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, τόμος 19). Κατὰ τὴν μελέτην αὐτὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ καθηγητὴς Γ.Μαντζαρίδης ἐκθέτει τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἐρευνῶν του κατ' Ἀύγουστον τοῦ 1974, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκεῖ μοναχῶν ἀνέρχεται σήμερον εἰς 1.200, ἔναντι :

1.146	κατὰ	τό	ἔτος	1972
1.145	"	"	"	1971
1.238	"	"	"	1968
1.375	"	"	"	1966
1.491	"	"	"	1965
1.649	"	"	"	1961
1.641	"	"	"	1959, καί
2.043	"	"	"	1951

Ἡ ἐν λόγῳ αὖξις, κατὰ τὸν καθηγ. Γ. Μαντζαρίδην, δέν πρέκυψεν ἐκ τῆς ἁρμονικῆς ἀναπτύξεως ὄλων τῶν μονῶν, ἢ ἔστω τῶν περισσοτέρων ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ κυρίως ἐκ τῆς ἀποτόμου ἀναπτύξεως ὠρισμένων μόνον ἐξ αὐτῶν. Οὕτως ἐκ τῶν εἴκοσι μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὀρους μόνον αἱ 8 παρουσίασαν αὖξιν, ἐνῶ αἱ 12 ἐσημείωσαν μείωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μοναχῶν των. Αἱ ὀκτώ αὗται μοναί εἶναι αἱ ἑξῆς: Ἰβήρων, Χελανδαρίου, Καρακάλλου, Φιλοθέου, Σίμωνος Πέτρας, Ἁγίου Παύλου, Γρηγορίου καὶ Ἐσφιγμένου. Ἐκ τῶν 8 πάλιν τούτων μονῶν μόνον αἱ τρεῖς (Φιλοθέου, Σίμωνος Πέτρας καὶ Γρηγορίου) παρουσίασαν ἐντυπωσιακὴν αὖξιν, φθάνουσαν μέχρι καὶ τοῦ τριπλασιασμοῦ τῶν μοναχῶν των (Σίμωνος Πέτρας).

Αἰτία τοῦ φαινομένου τούτου εἶναι ὅτι αἱ μοναί τοῦ Ἁγίου Ὀρους ἐπανδροῦνται πλέον, ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον, ὄχι κατὰ τὸν παραδοσιακὸν τρόπον, ἤτοι διὰ τῆς προσελεύσεως μεμονωμένων ἀτόμων, ἀλλὰ διὰ τῆς ὁμαδικῆς ἐγκαταστάσεως συνοδειῶν ἢ ἀδελφοτήτων, νεαρῶν κατὰ τό πλεῖστον προσώπων, προερχομένων ἐκ τοῦ κόσμου, ἢ ἐκ μονῶν εὐρισκομένων ἐκτός τοῦ Ἁγίου Ὀρους. Αἱ συνοδεῖται ἢ ἀδελφότητες αὗται, διατηροῦσαι τὸν σύνδεσμόν των μετὰ τῶν ἐκτός τοῦ Ἁγίου Ὀρους εὐρισκομένων ὁπαδῶν των, προσελκύουν καὶ ἄλλους πλησίον των, οὕτω δέ παρουσιάζουν ἐντυπωσιακὴν αὖξιν καὶ ἀκμήν.

Συγχρόνως ὁμως καὶ ἐντός τοῦ Ἁγίου Ὀρους διακρίνεται τάσις πρὸς ὁμαδικὴν μετακίνησιν ἐκ τῶν ἐξαρτημάτων εἰς τὰς μονάς. Κατὰ τὴν δεκαετίαν τοῦ 1960 ὠρισμένοι ἀσκηταί τοῦ Ἁγίου Ὀρους εὐρισκόμενοι ἐκτός τῶν ἱερῶν μονῶν ἐδημιούργησαν ἀξιολόγους συνοδείας, εἰς τὰς ὁποίας προσήρχοντο ζηλωταὶ νέοι, προσελκυσόμενοι κυρίως ἐκ τῆς πνευματικῆς ἀκτινοβολίας τοῦ γέροντος τῆς συνοδείας. Ἡ αὖξις ὁμως τῶν μελῶν τῆς συνοδείας, ἢ ὁποία συνεπήγετο καὶ ἀντίστοιχον αὖξιν τῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν, καθίστα προβληματικὴν τὴν περαιτέρω παραμονὴν εἰς τὸν ἀρχικὸν τρόπον διαμονῆς καὶ ὠδήγει εἰς ἀναζήτησιν καταλληλοτέρου. Τὸν καταλληλότερον τοῦτον τρόπον προσέφερον ἐσχάτως αἱ ἐρημούμεναι μοναί, αἱ ὁποῖαι διέθετον οἰκονομικοὺς πόρους καὶ ἠδύναντο νὰ καλύψουν εὐχερέστερον τὰς ἡυξημένας ἀνάγκας αὐτῶν.

"Έλπιδοφόρον, επίσης, στοιχεῖον διὰ τό μέλλον τοῦ ἀγιο-
ρειτικοῦ μοναχισμοῦ", εἶναι κατά τόν καθηγ. Γ. Μαντζαρίδην,
ὅτι ἡ ἀριθμητική αὔξησις τῶν μοναχῶν τοῦ Ἀγίου Ὀρους συμπίπτει
καί πρός τήν μείωσιν τοῦ μέσου ὄρου ἡλικίας των, ἐφόσον ὅλοι
σχεδόν οἱ προσερχόμενοι κατά τά τελευταῖα ἔτη εἰς τόν μοναχισμόν
εἶναι νέοι κατά τήν ἡλικίαν. Ἀναλυτικώτερον ὁ ἀριθμός τῶν μονα-
χῶν κατά ἡλικίας καί ἡ ποσοστιαία ἀναλογία αὐτοῦ ἐπί τοῦ συνολι-
κοῦ ἀριθμοῦ των ἐν Ἀγίῳ Ὄρει μοναχῶν κατά τό 1974 ἔχει ὡς
ἑξῆς :

Ἡλικία	Μοναχοί	%
- 20 ἐτῶν	36	3,0
21-30 "	135	11,3
31-40 "	155	12,9
41-50 "	153	12,8
51-60 "	173	14,4
61-70 "	265	22,1
71-80 "	194	16,2
81-90 "	80	6,7
91 καί ἄνω	9	0,8

Σύνολον 1.200

Ἡ σύγκρισις τῶν στοιχείων τούτων πρός ἐκεῖνα τοῦ 1972
(βλ. Ἐπίσκεψις, ἀρ. 76) δεικνύει, ὅτι οἱ μέχρις ἡλικίας 50
ἐτῶν μοναχοί ἠύξηθησαν ἀπό τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1972 μέχρι τῆς
31 Αὐγούστου 1974 κατά 114, ἥτοι κατά ποσοστόν 31,2%, ἐνῶ οἱ
ἀπό ἡλικίας 51 ἐτῶν καί ἄνω ἐμειώθησαν κατά 60, ἥτοι κατά πο-
σοστόν 7,7%. Ἰδιαιτέραν αὔξησιν ἐσημείωσαν οἱ μοναχοί ἡλικίας
21-30 ἐτῶν, οἱ ὅποιοι ὑπερέβησαν τόν ἀριθμόν τῶν μοναχῶν ἀντι-
στοίχου ἡλικίας τοῦ ἔτους 1972 κατά 48, ἥτοι κατά ποσοστόν 55,2%.
Τό φαινόμενον τοῦτο ἐρμηνεύεται, ὅταν ληφθῇ ὑπ'ὄψιν ὅτι οἱ πε-
ρισσότεροι ἐκ τῶν ὁμαδικῶς προσελθόντων εἰς τόν μοναχισμόν κατά
τά δύο τελευταῖα ἔτη εἶναι τῆς ἡλικίας αὐτῆς.

Ἡ αὐξησις τοῦ ποσοστοῦ τῶν νέων μοναχῶν εἰς Ἅγιον Ὄρος ἀντικατοπτρίζεται καί εἰς τό μέσον ὄρον τῆς ἡλικίας αὐτῶν. Οὕτω κατά τό ἔτος 1972, ὁ μέσος ὄρος ἡλικίας τῶν ἀγιορειτῶν μοναχῶν ἀνήρχετο εἰς 57,4 ἔτη. Κατά τό ἔτος 1974 ὁ μέσος ὄρος ἡλικίας τῶν μοναχῶν κατῆλθεν εἰς 54,4 ἔτη.

Τήν ὅλην μελέτην του κατακλείει ὁ καθηγ. Γ. Μαντζαρίδης διά τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν λόγων τῆς μοναχικῆς ἀναβιώσεως, τήν ὁποίαν παρουσιάζει τό Ἅγιον Ὄρος κατά τά τελευταῖα ἔτη. Οἱ λόγοι αὐτοί εἶναι :

α) Ἡ ραγδαία ἐκκοσμίκευσις τῆς ζωῆς τῶν πιστῶν καί ἡ ἀδιαμαρτύρητος προσαρμογή τῆς Ἐκκλησίας πρὸς αὐτήν. Ἀνάλογος αἰτία συνετέλεσεν, ὡς γνωστόν, καί διά τήν ἀρχικὴν ἐμφάνισιν τοῦ μοναχισμοῦ.

β) Ἡ κρίσις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς κατά τά τελευταῖα ἔτη.

γ) Ἡ παρακμὴ τῶν θρησκευτικῶν ἀδελφοτήτων καί ἡ πτώσις τῆς ἐπιρροῆς αὐτῶν ἐπὶ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, καί ἰδιαιτέρως ἐπὶ τῶν νέων, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλωστε καί ἐλάμβανον τὰ στελέχη των. Οὕτω πολλοὶ νέοι, οἱ ὁποῖοι προσεικνύοντο παλαιότερον ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ ἀδελφοτήτων, στρέφονται ἤδη πρὸς τὸν παραδοσιακὸν μοναχισμὸν τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

δ) Ἡ ἀλματώδης ἀνάπτυξις τοῦ τουρισμοῦ, ἡ ὁποία κατέστησε πρακτικῶς ἀδύνατον τήν ὁμαλὴν ἀνάπτυξιν τοῦ μοναχικοῦ βίου εἰς πολλὰς παλαιὰς μονὰς, καί ἔστρεψε τοὺς μοναχοὺς των πρὸς τό Ἅγιον Ὄρος. Βεβαίως ὁ τουρισμὸς ἐπηρέασε καί τό Ἅγιον Ὄρος, εἰδικώτερον δέ τὰς μεγάλας καί περισσότερον προσιτὰς εἰς τοὺς ἐπισκέπτας μονὰς. Παρὰ ταῦτα ὅμως τοῦτο δέν παύει νὰ διατηρῇ τήν ἀπόστασίν του ἀπὸ τοῦ κόσμου καί νὰ παραμένῃ ὄχι μόνον ἀπρόσιτον εἰς τὰς γυναῖκας, ἀλλὰ καί σχετικῶς δυσπρόσιτον εἰς τό πλῆθος, ἰδίως κατά τήν χειμερινὴν περίοδον.

ε) Ἡ παρουσία ὠρισμένων ἰσχυρῶν πνευματικῶν προσωπικοτήτων εἰς τό Ἅγιον Ὄρος καί ἡ δημιουργία κύκλων τελούντων ὑπὸ τήν ἄμεσον ἢ τήν ἕμμεσον ἐπιρροήν αὐτῶν καί δυναμένων νὰ ικανοποιήσουν τὰς βαθυτέρας πνευματικὰς ἀνάγκας καί ἀνησυχίας τῶν συγχρόνων νέων.

στ) Ἡ πλήρης σχεδόν παρακμή ὠρισμένων μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἡ ὁποία κατέστησε δυνατὴν τὴν προσέλευσιν εἰς αὐτάς συγκροτημένων ἀδελφοτήτων ἢ συνοδειῶν καὶ τὴν δημιουργίαν ἐντὸς αὐτῶν νέων πνευματικῶν ἐστιῶν ἀνταποκρινομένων πληρέστερον πρὸς τὴν σύγχρονον πραγματικότητα.

ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ
ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΝ ΑΦΡΙΚΗ, ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΝ

Κατὰ δηλώσεις τοῦ Ἐπισκόπου Ἀμφιπόλεως Σίλα, διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς, ἡ ἐν Ἀφρικῇ Ὁρθοδοξία αὐξάνει καὶ ὀργανοῦται μέ ταχύν ρυθμόν.

Ἐκτός τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Μητροπόλεων, τό Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας ἔχει Μητροπόλεις καὶ ἐν Σουδάν, Λιβύῃ, Κογκό, Καμερόν, Νοτίῳ Ἀφρικῇ, Ροδεσία, Αἰθιοπία καὶ Ταγκανίκα. Ἐπί πλέον, ὀρθόδοξοι ἐπίσκοποι ὑπάρχουν ἐν Οὐγκάντα, Κενύα καὶ Τανζανία.

Εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἀφρικὴν ὑπηρετοῦν σήμερον 45 ἱερεῖς καὶ 5 διάκονοι, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ περισσότεροι τυγχάνουν ἕγγαμοι. Παρά τὴν σχετικῶς καλὴν ἱερατικὴν προετοιμασίαν τῶν κληρικῶν τούτων, παρατηρεῖ ὁ Ἐπίσκοπος Ἀμφιπόλεως, ὑπάρχει ἀκόμη μεγάλη ἔλλειψις εἰδικῶς ἐκπαιδευμένου Κλήρου. Πρὸς κάλυψιν δέ τῆς ἐπειγούσης αὐτῆς ἀνάγκης ὁ Ἐπίσκοπος Ἀμφιπόλεως καλεῖ τὰς ἐν Ἠνωμένας Πολιτείας καὶ Καναδᾶ Ὁρθοδόξους παροικίας καὶ Χριστιανούς, ὅπως συνδράμουν εἰς τὴν εἰδικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν διὰ τὴν Ἀφρικὴν προοριζομένων ἱερέων καὶ διδασκάλων.

ΣΥΝΤΟΜΑ ΝΕΑ

Ἀπεβίωσεν ἐν Λονδίῳ ὁ Μητροπολίτης Βεσαίνης Νικόλαος.

Ἀπεβίωσεν ἐν Λονδίῳ καί εἰς ἡλικίαν 44 ἐτῶν ὁ Μητροπολίτης Βεσαίνης Νικόλαος (Σελέντης). Γεννηθεὶς εἰς Τήνον τὸ 1931 καί ἀποφοιτήσας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν τὸ 1953, ὁ ἐκδημήσας Μητροπολίτης εἰσῆλθεν εἰς τὸν Κλήρον τὸ 1962. Διετέλεσε καθηγητὴς τοῦ Ἀνωτέρου Ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου Τήνου, ἐκαλλιέργησε δέ δοκίμως τὴν θρησκευτικὴν δημοσιογραφίαν ἀρθρογραφῶν εἰς θρησκευτικὰ περιοδικά. Ὁ ἐκλιπὼν Ἱεράρχης, ἐκλεγείς Μητροπολίτης Χαλκίδος τὸ 1968, μετετέθη τὸ 1974 εἰς τὴν πάλαι ποτέ διαλάμψασαν Μητρόπολιν Βεσαίνης.

Ἰθύνοντα μέλη τῆς Γραμματείας "Πίστις καὶ Τάξις" τοῦ Π.Σ.Ε. εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Ἀπὸ 3ης μέχρις 6ης Μαρτίου θὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὁ Δρ Λούκας Φίσερ, Διευθυντὴς τῆς Γραμματείας "Πίστις καὶ Τάξις" τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, καὶ ὁ Δρ Κωνσταντῖνος Πάτελος, Γραμματεὺς ἐπὶ τῶν Ὁρθοδόξων Μελετῶν τοῦ αὐτοῦ τμήματος. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτὴ πραγματοποιεῖται ἐντὸς τῶν γενικῶν πλαισίων "τῶν ἐπὶ προπαρασκευῇ τῆς Ε' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Π.Σ.Ε. γινομένων συναντήσεων καὶ εἰδικῶν συσκέψεων", καί, εἰδικώτερον, τῆς προεργασίας ἐκ μέρους τῶν ὀρθοδόξων θεολόγων ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Ε' Γεν. Συνελεύσεως. Ὡς γνωστὸν, σχετικὴ προπαρασκευαστικὴ συνάντησις ὀρθοδόξων θεολόγων θὰ λάβῃ χώραν κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ Μαρτίου εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης (βλ. Ἐπίσκεψις, ἀρ. 108).

§ 620.234 : ἡ ὑλικὴ ἐνίσχυσις τοῦ Π.Σ.Ε. πρὸς τὰς κατὰ τόπους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας κατὰ τὸ 1974.

Ἡ χρηματικὴ ἐνίσχυσις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν πρὸς τὰς κατὰ τόπους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1974 εἰς 620.234 δολάρια. Ἐχορηγήθησαν οὕτω 46.655 δολλ. εἰς τὰς Μητροπόλεις Ἐπιφανείας καὶ Τριπόλεως τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας· 73.244 δολλ. εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Σερβίας· 5.800 δολλ. εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Βουλγαρίας· 375.000 δολλ., εἰς εἶδη καὶ χρῆμα, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Κύπρου διὰ τὸ ὑπὲρ τῶν προσφύγων καὶ ἐν γένει κοινωνικὸν τῆς ἔργον· 51.141 δολλ. εἰς τὴν Ἑλλαδικὴν Ἐκκλησίαν (Ἱ. Σύνοδον, Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ Μητροπόλεις Μυτιλήνης, Σερβίων, Διδυμοτείχου, Ἀττικῆς, Δημητριάδος, Ἄρτης, Θήρας, καὶ Νικαίας)· 4.142 δολλ. εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Πολωνίας· 13.796 δολλ. εἰς τὴν ἐν Κρήτῃ Μητρόπολιν Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας· 26.118 δολλ. εἰς τὴν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὑπαγομένην Ρωσικὴν Ἀρχιεπισκοπὴν

Δυτικῆς Εὐρώπης δι' ἐπιδόματα ἱερέων καί τας ἀνάγκας τοῦ Ὀρθόδοξου Θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Ἁγίου Σεργίου τέλος, 24.338 δολλ. εἰς τό ἐν Πόλει Νοσοκομεῖον Βαλουκλή. Κατά τό προηγούμενον ἔτος 1973 ἡ πρὸς τοὺς Ὀρθόδοξους ὑλικὴ ἐνίσχυσις τοῦ Π.Σ.Ε. ἀνήρχετο εἰς 227.429 δολλάρια.

Ἀντιπρόσωποι τῶν ἐν Σοβιετικῇ Ἐνώσει Ἐκκλησιῶν εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας Ἀμερικῆς.

Ὁμάς εἴκοσι ἀντιπροσώπων ἐκ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως θά ἐπισκεφθῇ τας Ἡνωμένας Πολιτείας Ἀμερικῆς ἀπὸ 16ης Φεβρουαρίου μέχρις 9ης Μαρτίου. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτὴ πραγματοποιεῖται κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν τῶν Η.Π.Α. Οἱ σοβιετικοὶ ἐκκλησιαστικοὶ ἐκπρόσωποι θά ἐπισκεφθοῦν κυρίως τας πόλεις τῆς Νέας Ὑόρκης, Princeton, Οὐασινγκτόνος καί Σικάγου.

Εἰς τὴν κοινὴν αὐτὴν ἀντιπροσωπεῖαν συμμετέχει καί τό Πατρι-
αρχεῖον Μόσχας διὰ τριῶν Μητροπολιτῶν : Λένινγκραντ Νικοδήμου, Κιέ-
βου Φιλαρέτου καί Τούλας Ἰουβενάλιου. Ἐκ τούτων ὁ Μητροπολίτης
Λένινγκραντ θά ἡγηθῇ, ὡς ἀπεφασίσθη, ὀλοκλήρου τῆς εἰκοσαμελοῦς
ἀντιπροσωπείας.

Ἡ ἐπίσκεψις αὐτὴ εἶναι ἡ τρίτη κατὰ σειρὰν τοῦ εἴδους της.
Παρόμοιοι σύνθετοι ἐκκλησιαστικοὶ ὀμάδες ἐκ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώ-
σεως εἶχον ἐπισκεφθῇ τας Ἡνωμένας Πολιτείας καί τό 1950 καί 1963.

Ἐκδηλώσεις ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τοῦ ἱεροῦ Φωτίου (6 Φεβρουαρίου)
συνήλθον ἡ Δ. Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας καί οἱ καθη-
γηταί καί ὑφηγηταί τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν εἰς κοινὴν σύσκε-
ψιν εἰς τό ἐν Ἀθήναις Διορθόδοξον Κέντρον τῆς Μονῆς Πεντέλης.
Κατά τὴν συνάντησιν αὐτὴν ὠμίλησεν ὁ καθηγ. Ε. Θεοδώρου περὶ τῶν
προβλημάτων τῆς συγχρόνου νεότητος καί τῆς ἀντιμετωπίσεως αὐτῶν
ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Εἰς ἄλλας συγκεντρώσεις ὠμίλησαν οἱ καθηγ.
Ν. Δεντάκης καί Μ. Φαράντος.

Τό πρόβλημα τῶν μικτῶν γάμων ἀπασχολεῖ σοβαρῶς τοὺς ἐν Φιλλανδίᾳ Ὀρθόδοξους.

Τὴν ἐν Φιλλανδίᾳ Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἀπασχολεῖ ὁλονέν
καί περισσότερον τό πρόβλημα τῶν μικτῶν γάμων. Οἱ ἐκεῖ Ὀρθόδοξοι,
κατά 90%, συνάπτουν σήμερον γάμον μέ πιστοὺς τῆς Λουθηρανικῆς Ἐκ-
κλησίας. Ἄξιον σημειώσεως, ὅτι τό 1930 τό ποσοστὸν τῶν ἐν προκει-
μένῳ μικτῶν γάμων ἀνήρχετο μόλις εἰς 30%.

Ὁ Μητροπολίτης Νικαίας Γεώργιος περί διαζυγίων.

Ὁ συνεχῶς αὐξάνων ἀριθμὸς διαζυγίων ὀφείλεται εἰς τὴν μοιχείαν, ἐδήλωσεν προσφάτως ὁ Μητροπολίτης Νικαίας Γεώργιος. Εἰς τὴν Μητρόπολιν Νικαίας νυμφεύονται κατ' ἔτος 4.000 ζεύγη, ἐκ τῶν ὁποίων 1.000 ὑποβάλλουν αἴτησιν διαζυγίου ἤδη πρό τῆς συμπληρώσεως ἔτους ἀπὸ τῆς συνάψεως τοῦ γάμου. Κατὰ τὴν πεῖραν τοῦ Μητροπολίτου Νικαίας, ἡ οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία τῆς γυναικὸς καὶ ἄλλοι λόγοι διαδραματίζουσι συνήθως ἐλάσσονα ρόλον σχετικῶς.

Τὰ Μυστήρια ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ διαχριστιανικοῦ διαλόγου.

Εἰς κύκλον διαλέξεων, ὁ ὁποῖος θὰ λάβῃ χώραν ἀπὸ 17ης Φεβρουαρίου μέχρι 17ης Μαρτίου εἰς τὸ Παρίσι, ἀντικείμενον ἀναπτύξεως θὰ ἀποτελεσθῇ τὸ θέμα τοῦ πῶς ἴσχυε νὰ ἀνανεωθῇ ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων διὰ μιᾶς αὐθεντικῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπὸ ὀρθόδοξου πλευρᾶς ὁμιλητὴς θὰ εἶναι ὁ πρωτοπρεσβύτερος Βόρις Βοβρίνσκου, καθηγητὴς τῆς συστηματικῆς θεολογίας εἰς τὸ Ὀρθόδοξον Θεολογικὸν Ἰνστιτοῦτον τοῦ Ἁγίου Σεργίου Παρισίων, ὁ ὁποῖος θὰ διαπραγματευθῇ τὸ θέμα "Ἁγιον Πνεῦμα καὶ Μυστήρια". Τὸν κύκλον τῶν διαλέξεων αὐτῶν θὰ ἐπισφραγίσῃ συζήτησις εἰς στρογγυλὴν τράπεζαν μετὰ τὴν συμμετοχὴν καὶ τῶν ἄλλων ὁμιλητῶν ἐκ τῆς Ῥωμαιοκαθολικῆς, Λουθηρανικῆς καὶ Μετερρυθμισμένης Ἐκκλησίας.

Τὸ Π.Σ.Ε. διὰ τὴν δίκην βαπτιστοῦ πάστορος ἐν Κιέβῳ.

Τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν ἐκάλεσε τὴν Σοβιετικὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς παρατηρητὰς νὰ παρακολουθήσουν τὴν προσεχῆ δίκην τοῦ βαπτιστοῦ πάστορος Γεωργίου Vins ἐν Κιέβῳ. Ὁ πάστορ Vins κατηγορεῖται ἀπὸ τὰς σοβιετικὰς ἀρχὰς διὰ παραβίασιν τοῦ οὐκρανικοῦ ποινικοῦ κώδικος τοῦ σοβιετικοῦ δικαίου. Κατὰ τοὺς ἐν τῷ Π.Σ.Ε., αἱ κατηγορίαι κατὰ τοῦ βαπτιστοῦ πάστορος ὀφείλονται μᾶλλον εἰς τὰς θρησκευτικὰς του πεποιθήσεις καὶ δραστηριότητας.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βραχυγραφία

ΒΡΣΧΔ	= Βέστνικ Ρούσκοβο Στουντιεντσέσκοβο Χριστι- άνσκοβο Ντβιζένια, Παρίσι/Νέα Ἰόρκη/Μόσχα
Γρ Παλ	= Γρηγόριος ὁ Παλαμάς, Θεσσαλονίκη
Aug	= Augustinianum, Ρώμη
BOR	= Biserica Ortodoxă Română, Βουκουρέστιον
BS	= Balkan Studies, Θεσσαλονίκη .
JMP	= The Journal of the Moscow Patriarchate, Λονδῖνον
Mitr Olt	= Mitropolia Olteniei, Κραϊόβα
Nic	= Nicolaus, Bari
OC	= Oriente Cristiano, Παλέρμο
SDO	= Stimme der Orthodoxie, Βερολῖνον

100 Jahre CKTF Univ Bern = Hundert Jahre Christkatholisch-
theologische Fakultät der Universität Bern, Beiheft zur
Internationalen Kirchlichen Zeitschrift, XXIV, 4(1974)

* * * * *

- 1.- (AFONSKI) (Γρηγορίου, Ἐπισκόπου, Η.Π.Α.): Ἡ κληρονομία
τῆς ρωσικῆς σχολῆς Κανονικοῦ Δικαίου. ΒΡΣΧΔ 112-113(1974)
54-62 (ρωσιστί).
- 2.- ALDENHOVEN (Herwig): Orthodoxes und altkatholisches Kir-
chenverständnis. 100 Jahre CKTF Univ Bern, S.41-55.
- 3.- ANDRONIKOF (C.) (trad. di L. Tosti): Il senso delle feste.
Roma: AVE, 1973, 286 pp.
- 4.- ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ (Ἄθαν. Σ.): Ἡ λογικὴ τῆς Ἐρησκευτικῆς γλώσσας
μέ βάση τὴν φιλοσοφικὴ ἀνάλυση. Γρ Παλ 57(1974)353-362.
- 5.- ATHENAGORAS (Archbishop of Thyateira and Great Britain):
The Problems of Mixed Marriages. Orthodox-Roman Catholic
Documentation. Reprinted from "The Orthodox Herald" (5 Cra-
ven Hill, London W.2), London 1974, 28 pp.
- 6.- BALAȘA (Δ., Ἱερέως): - Ἐπιγραφαί καί σημειώσεις ἐπὶ τῶν
Εὐχολογίων τῶν εὐρισκομένων ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς Ὀλ-
τενίας. Mitr Olt XXVI, 1-2(1974)103-113 (ρουμανιστί).
- 7.- ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ (μεταφρ. ὑπὸ τοῦ π. D. Fecioru):
Ὁμιλία εἰς τό, "Πρόσεχε σεαυτόν". Αὐτόθι, σελ.55-52.
- 8.- BATANIAN (Ignazio Pietro XIV): Un apostolo dell'unità: san
Nersès Shnorhali. "Unitas" XXIX(1974)81-101.
- 9.- BONATTI (Franco) - COLDERA (Luigi): Vladimir Sergeevic
Solov'ëv: Il problema dell'ecumenismo. OC XIV, 2(1974)35-49.
- 10.- ΜΠΟΥΜΗ (Παν. Ι.): Ἡ συμβολὴ τῶν ἱερῶν κανόνων εἰς τὴν
βεβαίαν διὰ τῆς Ἐκκλησίας σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἀθῆναι
1974, 30 σσ., ἀνάτ. ἐκ τοῦ περ. "Ἐκκλησία".

- 11.- CALCIU (Γεωργίου, Ἱερέως): Ἡ ὁρησκευτικὴ ποίησις τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. *Mitr Olt XXVI*, 1-2(1974) 8-14 (ρουμανιστί).
- 12.- CAVALCANTI (E.): "Spirito di Verità - Somiglianza del Figlio" nel Dialogo VII, De Spirito Sancto, di Cirillo di Alessandria. *Aug* 13(1973)589-598.
- 13.- CELADA (G.): Los metodos catequeticos del sec. IV en Oriente. *Nic II*, 1(1974)65-98 (ἰσπανιστί μετά περιλήψεως ἀγγλιστί).
- 14.- CIOFFARI (G.): Gli inizi della teologia creativa russa : Caadaev. *Nic II*, 1(1974)99-134.
- 15.- COMAN (Ioan G.): Christ et l'Eglise comme sacrement de salut selon les Pères. 100 Jahre CKTF Univ Bern, S. 56-74.
- 16.- DEMBOWSKI (H.) (trad. di L. Tosti): Problemi fondamentali di Cristologia. Bologna: Dehoniane, 1973, 518 pp.
- 17.- DIMITRIJEVIC (Dimitrije): Das Mysterium der Kirche. 100 Jahre CKTF Univ Bern, S. 75-85.
- 18.- DOUDKO (Δημητρίου, Ἱερέως): Πνευματικαὶ συνομιλίαι (ἀριθ. 2 καὶ 10) ἐκ τοῦ βιβλίου "Συνηδητοποίησις-μαρτυρία περὶ τῆς ἐλπίδος μας". *ΒΡΣΧΔ* 112-113(1974)7-36 (ρωσσιστί).
- 19.- ΕΞΑΡΧΟΥ (Βασ.): Ἡ Χριστιανικὴ Ἐνότης καὶ ἡ ἔνωσις τῶν Χριστιανῶν ἐξ ἐπόψεως Ὁρθοδόξου. "Πάνταινος" 66(1974)26-28, 124-127, 239-247.
- 20.- FYRIGOS MIRABILIA (Claudia): Biografie contemporanee al periodo iconoclastico: le due vite di S. Pietro d'Atroa. *OC XIV*, 2(1974)23-34.
- 21.- ΓΛΑΒΙΝΑ (Ἄποστ. Ἀθ.): Αἱ ὁμιλίαι Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ. Ὁ κώδιξ τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀγίας Ἀναστασίας. *Γρ Παλ* 57(1974) 337-352.
- 22.- HRYNIEWICZ (Wacław, OMI): L'anthropologie orthodoxe contemporaine. "Analecta Cracoviensia" 4(1972)217-238 (πολωνιστί μετά περιλήψεως γαλλιστί).
- 23.- ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ : The Apostolic Succession in Contemporary Orthodox Theology. Ἀνάτ. ἐκ *Collectanea Theologica Βαρσοβίας*, 44, 1(1974)25-42 (πολωνιστί μετά περιλήψεως ἀγγλιστί).
- 24.- ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ : Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν πορείᾳ πρὸς τὴν Σύνοδον. "Wież" (Κρῖκος) Βαρσοβίας, 17, 1(1974)53-67 (πολωνιστί).
- 25.- ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ : Ἡ κατὰ δυσμάς Ὁρθοδοξία καὶ τὰ προβλήματα αὐτῆς. "Znak" (Τὸ Σημεῖο) Κρακοβίας, 24, 221(1972)1443-73 (πολωνιστί).

- 26.- ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ : Ökumenische Bedeutung der Theologie des Paschamysteriums. "Roczniki teologiczno-kanoniczne" (Θεολογικο-κανονικά Ἀρχεῖα), Lublin, XX, 2(1973)103-121 (Πόλωνιστί μετά περιλήψεως γερμανιστί).
- 27.- JOOS (André): L'Anno Santo e il movimento ecumenico oggi. "Unitas" XXIX(1974)245-279.
- 28.- JOURJON (Maurice): Quatre conseils pour un bon usage des Pères en sacramentaire (Rapport présenté au Colloque de Bièvres, 25-26 septembre 1973). "La Maison-Dieu" 119(1974)74-84.
- 29.- KAŠIĆ (Dušan Lj.): Die Griechisch-Serbische Kirchensymbiose in Norddalmatien vom XV. bis zum XIX. Jahrhundert. BS 15, 1(1974)21-48 (περίληψις ἀγγλιστί σελ. 173-4).
- 30.- KONTZEVITCH (I.M.): The Teaching of St. Macarius the Great. "The Orthodox Word" 10, 3(1974)132-143.
- 31.- ΚΡΟΥΣΟΥΛΟΥΔΗ (Νικ. Σωτ.): Συμβολή εἰς τήν ἱστορίαν τῆς Νέας Μονῆς Χίου, ἐπ'εὐκαιρίᾳ τῆς κυκλοφορίας τοῦ "Χίος, Ἡμερολόγιο.- 1974". Ἀνάτ. ἐκ τοῦ περί "Χιακή Ἐπιθεώρησις" 12(1974)146-158, Ἀθήναι 1974, σσ.146-158.
- 32.- LILLA (S.): Terminologia trinitaria nello Pseudo-Dionigi l'Areopagita. Suoi antecedenti e sua influenza sugli autori successivi. Aug 13(1973)609-623.
- 33.- ΜΑΤΣΟΥΚΑ (Νίκου): Συζητήσεις. Πνευματικά θέματα. Θεσσαλονίκη: Πουρνάρα, 1974, 148 σσ.
- 34.- MOLDOVAN(Ἠλία, Ἱερέως): Ἡ ἔννοια τῆς "κοινωνικῆς ἀποστολῆς" εἰς τήν ἐποχὴν μας. BOR XCII, 1-2(1974)104-109 (ρουμανιστί).
- 35.- MOLDOVEANU (N., Ἱερέως): Πηγαί τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἄσματος ἐν τῇ Ρουμανικῇ Ὁρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ. Παλαιά βυζαντινά χειρόγραφα ἐν Ρουμανίᾳ - ἑλληνιστί, ρουμανιστί καί ἑλληνορουμανιστί - μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΘ' αἰῶνος (Διατριβή ἐπί διδακτορίας). BOR XCII, 1-2(1974)131-280 (ρουμανιστί).
- 36.- MUNTEANU (Alexandru-Armand, Ἱερέως): Βιβλιογραφικός ὁδηγός, κατὰ θέματα καί προβλήματα, τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας. Αὐτόθι, σσ. 281-301 (ρουμανιστί).
- 37.- NELUBOW (B.A.): Der heilige Athanasios und der Westen. SDO 9(1974)54-59.
- 38.- NIKODIM (Metropolitan): The Holy Eucharist - The Sacrament of the Life of the Church. JMP 8(1974)24-30.
- 39.- OBOLENSKY (Dimitri): The Cult of St. Demetrius of Thessaloniki in the History of Byzantine-Slav Relations. BS 15, 1(1974)3-20.

- 40.- ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (Χρήστου Γ.): Προβλήματα φιλοσοφίας καί μετα-φυσικῆς στήν τεχνολογία καί τίς θετικῆς ἐπιστήμες. Γρ Παλ 57(1974)280-292, 363-369.
- 41.- ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ (Στυλ. Γ.): Συμβολή εἰς τήν βιβλιογραφίαν τοῦ Γρηγορίου Νύσσης. Ἀθήναι 1973, ἀνάτ. ἐκ τοῦ "Δειμῶνος", σσ.545-549.
- 42.- ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ : Οἱ Νεομάρτυρες καί τό δοῦλον Γένος. Ἀθήναι: Ἐκκλ. Ἐκδόσεις Ἐθνικῆς 150ετηρίδος, 1974, 180 σσ.
- 43.- ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ : Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας, σταθμός μέγας ἐν τῇ θεολογίᾳ τῆς Ἐκκλησίας. Ἀθήναι 1974, ἀνάτ. ἐκ τῆς "Θεολογίας", 31 σσ.
- 44.- PIMEN (Patriarch von Moskau und ganz Russland): Botschaft an Patriarch Nikolaos VI. von Alexandria (περί διορθοδόξου συνεργασίας). SDO 9(1974)5-7.
- 45.- PIMEN (Patriarch): The Orthodox View on Modern Ecumenism (Report read at Joensuu University, May 6th, 1974). JMP 8(1974)17-24.
- 46.- ΠΛΕΥΡΑΚΗ (Κωνστ.): Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καί ἡ ἵδρυση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη: ἔκδ. Ἑρανικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπέρ ἀνεγέρσεως νέου...ναοῦ Ἀγ. Παύλου, ἀ.ἔ. (1974), 31 σσ.
- 47.- REȘCEANU (Ștefan): Λόγοι τοῦ διαθηρησκευτικοῦ διαλόγου. Mitr Olt XXVI, 1-2(1974)25-35 (ρουμανιστί).
- 48.- SABOLOTSKI (N.A.): Präsidiumstagung der Konferenz Europäischer Kirchen auf Kreta. SDO 9(1974)43-53.
- 49.- SOROKIN (W., Erzpr.): Die leibliche Aufnahme der allheiligen Gottesbärerin Maria in den Himmel. Das römisch-katholische Dogma in orthodoxen Sicht. SDO 9(1974)60-64.
- 50.- STUDER (B.): Il concetto di "consostanziale" in Leone Magno. Aug 13(1973)589-598.
- 51.- TRAPÉ (A.): I termini "natura" e "persona" nella teologia trinitaria di S. Agostino. Aug 13(1973)578-587.
- 52.- ΤΣΑΜΗ (Δημ. Γ.): Ἰωσήφ Καλοθέτου Ἐπιστολαί καί βίος ὀσίου Γρηγορίου. Θεσσαλονίκη 1974, ἀνάτ. ἐκ τῆς Ἐπιστ. Ἐπετ. Θεολ. Σχ. τ. 19, σελ.45-129.
- 53.- ΒΑΡΝΑΛΙΔΟΥ (Σωτηρίου Λ.): Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος Ζωσιμάς (1686-1746) καί ἡ ἐκκλησιαστική δράσις αὐτοῦ. Θεσσαλονίκη: Ἰδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, 147, 1974, 190 σσ.
- 54.- VERGHESE (Paul): Macht und Mysterium. Gedanken über die Rolle der Menschheit in einer sich entwickelnden Welt. "Una Sancta" 29, 4(1974)324-331.

- 55.- VIRGULIN (S.): Un cardinale siciliano in visita alla Chiesa Ortodossa russa. "Unitas" XXIX(1974)17-24.
- 56.- VIRGULIN (Stefano): Visita di ortodossi russi ai Santuari d'Italia. "Unitas" XXIX(1974)303-307.
- 57.- VOICESCU (Constantin, Ἱερέως): Μετόχια τῆς μονῆς Ἁγίου Παντελεήμονος. BOR XCII, 1-2(1974)110-121. (ρουμανιστί).
- 58.- VORNICESCU-SEVERINEANUL (Νέστορος, Ἐπισκόπου): Πρόσφατοι συμβολαί εἰς τὴν ἀρχαίαν ρουμανικὴν βιβλιογραφίαν. Mitr Olt XXVI, 1-2(1974)91-95 (ρουμανιστί).
- 59.- WILLEBRANDS (G., Card.): I principali avvenimenti ecumenici del 1973. "Unitas" XXIX(1974)1-7.
- 60.- WLODEK (P., Erzpr.): Hundertjahrfeier der Dresdner russischen orthodoxen Kirche. SDO 9(1974)17-20.
- 61.- WLODEK (P., Erzpr.): Zeugnis orthodoxen Glaubens in lutherischer Landgemeinde. SDO 9(1974)21-22.
- 62.- Z. (Gr, N.): Περί τῆς στάσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔναντι τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ. ΒΡΣΧΔ 112-113(1974)63-90 (ρωσσιστί).
- 63.- ZERVOS (G.): La licenza vescovile di matrimonio. Nic II, 1(1974)135-154.
- 64.- ZONEWSKI (Ilija K.): Die Einheit der Kirche und die örtlichen Kirchen. 100 Jahre CKTF Univ Bern, S. 86-98.
- 65.- Bekenntnis zu Christus heute in der Orthodoxie (Cernica 1974). "Una Sancta" 29, 4(1974)289-295.
- 66.- Βιβλιοθήκη τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βενετίας Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν, ἀριθ. 6. "Μνημόσυνον Σοφίας Ἀντωνιάδη", Βενετία 1974, 415 σσ.
- 67.- Direttivo dell'Episcopato jugoslavo sulla pratica dell'ecumenismo. "Unitas" XXIX(1974)129-134.
- 68.- Ἡ Ἀσματικὴ Ἀκολουθία τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων 1ης Ἰουλίου καὶ 1ης Νοεμβρίου, ἐπιμελεία Κωνστ. ΠΛΕΥΡΑΚΗ. Θεσσαλονίκη ἁ.ἔ. (1974), 62 σσ.
- 69.- Peuple bulgare, nation de 1300 ans. "Missi" 10(1974)289, 298, 308, 309, 316-322.
- 70.- Visits to ancient Russian centers of religious life. Descriptions of Yaroslavl, Rostov, Vladimir and Suzdal. "One Church" 28, 5(1974)230-236.